

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 235/2019-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 50/2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 50/2017 porušené boli.

2. Okresnému súdu Námestovo p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 50/2017 konal bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Námestovo povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Námestovo je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 519,39 € (slovom päťstodevätnásť eur a tridsaťdeväť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Vajdu, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažostná argumentácia sťažovateľa

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 235/2019-17 zo 4. júna 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 50/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je navrhovateľom v konaní o úpravu styku s maloletými deťmi. Návrh bol okresnému súdu doručený 29. novembra 2017 a do dnešného dňa okresný súd nevydal rozhodnutie vo veci samej. Podľa tvrdenia

sťažovateľa okresný súd vo veci riadne nekoná, postupuje neefektívne a v rozpore so záujmami maloletých detí. Napadnuté konanie si s ohľadom na predmet konania (výkon rodičovských práv, pozn.) vyžaduje výnimočnú rýchlosť konania. Sťažovateľ uvádza, že aj napriek tejto skutočnosti okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní s osobitnou starostlivosťou a zapríčinil viaceré prieťahy najmä nariadením znaleckého dokazovania.

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní na okresnom súde vedenom pod sp. zn. 4 P 50/2017 porušené boli a prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov. Súčasne sa domáha priznania finančného zadosťučinenia vo výške 2 000 € a úhrady trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

4. Ústavný súd najmä s ohľadom na predmet napadnutého konania si v prípravnej fáze konania vyžiadal stanovisko okresného súdu k ústavnej sťažnosti. Predsedníčka okresného súdu v podaní sp. zn. Spr 227/19 zo 16. mája 2019, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 22. mája 2019, uviedla, že „... od júla 2017 do súčasnosti nebol urobený žiadny úkon smerujúci k ukončeniu veci, čo bolo spôsobené najmä nečinnosťou ustanovenej (ustanovených) znalkyne (znalcov)... znalecký posudok k dnešnému dňu nie je vypracovaný...“

... Zároveň som sa oboznámila so sťažnostným spisom ISprS/10/2019, z ktorého som zistila, že vo veci som dňa 19.3.2019 nariadila dohľad v pravidelných trojmesačných lehotách, ktorého účelom je zabezpečiť plynulosť konania.“

5. V súvislosti s oznámením ústavného súdu o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie a výzvou ústavného súdu na prípadné doplnenie vyjadrenia zo 16. mája 2019 okresný súd zaujal stanovisko podaním sp. zn. Spr 306/19 z 18. júna 2019,

ktoré bolo ústavnému súdu doručené 21. júna 2019. Predsedníčka okresného súdu uviedla, že svoje pôvodné vyjadrenie Spr 227/19 zo 16. mája 2019 nežiada doplniť a zároveň vyslovila súhlas s upustením od ústneho prejednanja ústavnej sťažnosti.

6. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu zaujal stanovisko podaním z 18. júla 2019, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 23. júla 2019.

6.1 Sťažovateľ vo svojom stanovisku po opísaní chronologického priebehu napadnutého konania uviedol, že konajúci súd je v napadnutom konaní nečinný a za 20 mesiacov nedokázal rozhodnúť v právne a skutkovo nie zložitej veci.

6.2 Podľa sťažovateľa sa okresný súd konkrétne nevyjadril k príčinám zbytočných prietáhov. Nariadený dohľad predsedníčky okresného súdu považuje za nedostatočný a formálny, ktorý nevedie k náprave a odstráneniu nečinnosti okresného súdu.

„... Odporca neefektívnym procesným postupom podstatne predĺžil rozhodovanie vo veci. Odporca nekonal dostatočne rýchlo t.j. bezprietáhovo, hoci ide o vec starostlivosti súdu o maloleté deti...

... V tomto konaní nejde o skutkovo zložitú vec ani právne zložitú vec a napriek tomu toto konanie trvá už takmer 20 mesiacov. Odporca zodpovedá za nečinnosť ustanovených znalcov v tejto veci.

... Odporca si vopred neprekonzultoval s potencionálnymi znalcami ich objektívnu možnosť vypracovať znalecký posudok v primeranej lehote...

... Odporca v tomto konaní dlhodobo postupuje spôsobom, ktorému chýba účelnosť a efektívnosť, čo má výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku tohto konania.

...Odporca si neuvedomil že hrozí nebezpečenstvo závažnej ujmy na psychike maloletých detí [REDAKOVANÉ] ktoré dlhodobo vyrastajú bez kontaktu s mojou osobou...“

6.3 V ďalšom sťažovateľ uvádza svoj názor na postup okresného súdu v napadnutom konaní, popisuje ním podané urgencie a sťažnosti vo vzťahu k nečinnosti konajúceho súdu, kriticky hodnotí neefektívny spôsob ustanovovania znalcov pre účely vypracovania znaleckého posudku v konaní, v ktorom hlavne vidí najväčšiu príčinu vzniku zbytočných prietáhov.

6.4. V závere svojho stanoviska sťažovateľ ústavnému súdu oznámil, že netrvá na ústnom prejednaní veci.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

K obsahu súdneho spisu okresného súdu v napadnutom konaní

8. Z obsahu sťažnosti, obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu a chronologického prehľadu úkonov ústavný súd zistil tieto podstatné skutočnosti o priebehu napadnutého konania:

- 29. novembra 2017 sťažovateľ (otec maloletých detí) podal návrh na úpravu styku s maloletými deťmi a zníženie výživného,

- 21. decembra 2017 bol uznesením okresného súdu č. k. 4 P 50/2017-43 maloletým deťom ustanovený kolízny opatrovník a zároveň bolo účastníkom konania zaslané poučenie o procesných právach a povinnostiach,

- 29. mája 2018 sa uskutočnilo pojednávanie vo veci, okresný súd uskutočnil výsluch účastníkov, pojednávanie okresný súd odročil na neurčito za účelom vykonania znaleckého dokazovania z odboru pedopsychológie,

- 1. júna 2018 bola uznesením okresného súdu č. k. 4 P 50/2017-133 ustanovená na vypracovanie znaleckého posudku znalkyňa z odboru psychológie Mgr. Zuzana Tomášková, ktorá podaním doručeným okresnému súdu 18. júna 2018 oznámila dôvody, pre ktoré nemôže vypracovať znalecký posudok (ukončovanie činnosti znalca k 31. decembru 2018 a vo vzťahu k uvedenému jej zvýšená pracovná zaťaženosť, pozn.),

- 6. júla 2018 okresný súd uznesením č. k. 4 P 50/2017-136 zrušil ustanovenie pôvodnej znalkyne a zároveň ustanovil na vypracovanie znaleckého posudku novú znalkyňu Mgr. Boženu Doničovú, ktorej určil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku 50 dní od doručenia spisu,

- 3. augusta 2018 bolo uznesenie okresného súdu č. k. 4 P 50/2017-136 doručené znalkyni, právoplatnosť a vykonateľnosť nadobudlo 21. augusta 2018,
- 4. septembra 2018 bol súdny spis doručený ustanovenej znalkyni,
- 6. októbra 2018 bol zo strany navrhovateľa podaný návrh na úpravu pôvodného návrhu a návrh na doplnenie dokazovania,
- 6. novembra 2018 písomným podaním znalkyňa požiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku minimálne o 90 dní, ktorú jej okresný súd predĺžil do 15. januára 2019,
- 4. marca 2019 okresný súd vyzval znalkyňu na predloženie vypracovaného znaleckého posudku, prípadne na uvedenie dôvodov, pre ktoré nie je znalecký posudok vypracovaný, uvedená výzva nebola znalkyňou riadne prevzatá,
- 12. marca 2019 okresný súd telefonicky kontaktoval znalkyňu, ktorá uviedla, že znalecký posudok nie je vypracovaný pre jej zdravotné problémy a pracovnú zaneprázdnenosť,
- 14. marca 2019 bol spis znalkyňou vrátený bez vypracovania znaleckého posudku,
- 27. marca 2019 uznesením okresného súdu č. k. 4 P 50/2017-308 bolo zrušené ustanovenie znalkyne zo 6. júla 2018 a na vypracovanie znaleckého posudku bola ustanovená nová znalkyňa Mgr. Emília Kollárová, ktorej bola uložená povinnosť vypracovať znalecký posudok v 90-dňovej lehote, uznesenie bolo znalkyni doručené 1. apríla 2019.

IV.

Právomoc ústavného súdu, ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a vyhodnotenie postupu okresného súdu

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práva alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Sťažovateľ sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

11. Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS105/07, IV. ÚS 90/2010).

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

14. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

15. Táto povinnosť súdu a sudcu s účinnosťou od 1. júla 2016 vyplýva zo zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), najmä z jeho čl. 5 ods. 2 a čl. 12. Podľa čl. 5 ods. 2 CMP súd postupuje z úradnej

povinnosti na základe zákona na účely prejednávania a rozhodnutia veci tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Podľa čl. 12 CMP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

16. Podľa § 30 CMP po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá. O odročení pojednávania rozhoduje súd aj v mimosporovom konaní podľa § 183 a § 184 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) taktiež účinného od 1. júla 2016, a to v spojení s § 2 ods. 1 CMP. Preto aj v konaniach starostlivosti súdu o maloletých je možné pojednávanie odročiť len z dôležitých dôvodov a na konkrétny termín. To znamená, že podľa novej právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je odročovanie pojednávania na neurčito zo zákona vylúčené (§ 395 ods. 1 CMP).

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

18. Čo sa týka hodnotenia právnej a skutkovej zložitosti napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že konanie o úprave styku k maloletým deťom a zníženie výživného tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité. Ústavný súd súčasne nezistil, že by išlo o právne zložitú vec.

19. V konaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na priet'ahoch konania podieľa osoba, ktorá podala sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. V danom prípade ústavný súd konštatuje, že v správaní sťažovateľa nevzhladol takú okolnosť, na základe ktorej by mu mohol byť pričítaný podiel na veci, v akom sa nachádzala v čase podania ústavnej sťažnosti.

21. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Okresný súd bezprostredne po doručení návrhu 29. novembra 2017 postupoval plynule a vykonával úkony procesného charakteru (poučenie účastníkov o procesných právach a povinnostiach, ustanovenie kolízne opatrovníka maloletým deťom, nariadenie pojednávania na 29. mája 2018, pozn.).

22. Ďalší postup okresného súdu je poznačený neefektívnou a nesústredenou činnosťou, ktorú možno konštatovať pri zvolenom spôsobe dokazovania, ako aj pri postupe súdu pri ustanovovaní znalcov. Okresný súd mohol na pojednávaní 29. mája 2018 okrem výsluchu strán pristúpiť aj k výsluchu maloletých detí, ktoré vzhľadom na svoj vek a rozumovú a vôľovú vyspelosť mohli prispieť k zisteniu skutočností podstatných pre rozhodnutie súdu. Okresný súd takto nepostupoval a hneď na prvom pojednávaní po výsluchu strán rozhodol o nariadení znaleckého dokazovania a pojednávanie odročil na neurčito. Keďže v konaní pôvodne ustanovená znalkyňa (uznesenie č. k. 4 P 50/2017-133 z 1. júna 2018, pozn.) oznámila okresnému súdu, že v požadovanej lehote nie je schopná znalecký posudok vypracovať, okresný uznesením č. k. 4 P 50/2017-136 zo 6. júla 2018 ustanovil v konaní novú znalkyňu, ktorej uložil povinnosť vypracovať znalecký posudok v lehote 50 dní. Súdny spis bol okresným súdom predložený znalkyni 4. septembra 2018, ktorá po uplynutí lehoty určenej na vypracovanie znaleckého posudku (podanie zo 6. novembra 2018, pozn.) požiadala okresný súd o predĺženie lehoty. Okresný súd vyhovel žiadosti znalkyne a určil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 15. januára 2019. Okresný súd si vyžiadal vypracovaný znalecký posudok 4. marca 2019 a zistil, že znalkyňa si nespĺnila svoju povinnosť ani v dodatočnej lehote (nečinnosť znalkyne po dobu 7 mesiacov, pozn.). Okresný súd uznesením č. k. 4 P 50/2017-308 z 27. marca 2019 ustanovil v konaní v poradí už tretiu znalkyňu a určil jej lehotu 90 dní

na vypracovanie znaleckého posudku. V čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti znalecký posudok nebol vypracovaný.

23. Bez ohľadu na relatívnu náročnosť nariadeného znaleckého dokazovania (spravidla vykonávaného vo viacerých samostatných fázach hodnotenia správania rodičov a maloletých detí) došlo v posudzovanom prípade k vytvoreniu stavu, keď po dobu v trvaní viac ako jedného roka nie je uskutočnený zo strany znalca ani len potrebný výsluch rodičov a maloletých detí, ktorý je nevyhnutným podkladom pre vypracovanie znaleckého posudku. Zvolený spôsob dokazovania okresným súdom sám osebe vniesol predpoklad určitého predĺženia napadnutého konania, avšak jeho ďalší postup, najmä bez dôrazu na vyžiadanie si splnenia povinnosti zo strany ustanovených znalcov, viedli k výraznému predĺženiu. Tým sa *de facto* oddialila reálna možnosť dosiahnutia rozhodnutia vo veci samej z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľnej dobe.

24. Nielen účastníkom konania, ale aj ustanovenému znalcovi v konaní vznikajú procesné povinnosti, splnenie ktorých zabezpečuje riadny priebeh konania. Je na rozhodnutí konajúceho súdu, či využije možnosť vynútiť si splnenie procesných povinností uložením poriadkovej pokuty [§ 102 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP], avšak je potrebné zároveň uviesť, že samotný inštitút poriadkovej pokuty je potrebné vnímať ako účinný nástroj súdu na zabezpečenie plynulosti konania. Preto i nevyžitie možnosti uloženia poriadkovej pokuty je možné v ústavnoprávnom rozmere považovať za jednu z príčin vzniku zbytočných prietáhov ku konštatovaniu porušenia práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

V.

Záverý ústavného súdu

25. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na to, že s ohľadom na predmet konania pri rozhodovaní o úprave pomerov k maloletým deťom ide o vec, ktorá vo všeobecnosti vyžaduje postup okresného súdu výnimočnou rýchlosťou, čo v napadnutom konaní nebolo uskutočnené.

26. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku vo veci Fiala proti Českej republike z 18. 7. 2006 uviedol, že prípady týkajúce sa starostlivosti o deti je teda nevyhnutné prejednávať so všetkou rýchlosťou (bod 76; porovnaj tiež rozsudky vo veciach Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004).

27. Rovnako tak ESĽP uviedol, že veci „týkajúce sa starostlivosti o deti je nevyhnuté prejednávať rýchlo. Prieťahy v niektorej fáze konania možno tolerovať len za podmienky, že celková doba konania nebude neprimeraná.“ (rozsudok vo veci Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, bod 110, porovnaj tiež rozsudok vo veci Hokkanen proti Fínsku z 23. 9. 1994, bod 72). V rozsudku vo veci Kříž proti Českej republike z 9. 1. 2007 uviedol: „V tomto ohľade Súd pripomína, že žalovanému štátu náleží zaistiť si prostriedky umožňujúce riešiť prípady týkajúce sa maloletých detí s najvyššou rýchlosťou, napriek prípadným rozporom medzi rodičmi týchto detí.“ (bod 74 rozsudku).

28. V prípade konania, ktorého cieľom je priznanie práva na styk s dieťaťom, vyžaduje si predmetná vec naliehavé prejednanie, keďže samotné plynutie času môže spôsobiť nezvratné následky vo vzťahu medzi dieťaťom a rodičom, ktorý s ním nežije (bod 106 rozsudku Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004).

29. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k názoru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 50/2017 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na druhej strane však ústavný súd pripomína, že ak by rodičia skutočne dbali o najlepší záujem svojich maloletých detí, mohli sa na úprave pomerov k nim dohodnúť a k žiadnym prieťahom v konaní pred súdom by nemuselo dochádzať.

VI.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

30. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

31. Ústavný súd formuloval príkaz konať (bod 2 výroku nálezu), pričom okresný súd je povinný postupovať podľa čl. 6 CMP, § 30 a § 35 – 38 CMP.

32. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

33. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

34. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 2 000 €. Svoj návrh na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľa zdôvodnil tým, že nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní mu vznikla nemajetková ujma spočívajúca najmä v narušení citových väzieb medzi ním a maloletými deťmi, ako aj v pocite právnej neistoty vyplývajúcej z absencie rozhodnutia, ktoré by upravilo styk sťažovateľa s jeho maloletými deťmi.

35. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy, avšak suma požadovaná sťažovateľom nie je primeraná okolnostiam prípadu. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym

súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

36. S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 4 P 50/2017, berúc do úvahy všetky okolnosti danej veci (súčasne s návrhom na úpravu styku k maloletým deťom po rozvode manželstva s'ťažovateľ navrhol zníženie výživného, pozn.), ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané (bod 3 výroku nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu s'ťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VII.

Trovy konania

37. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

38. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2018, ktorá bola 980 €.

39. Ústavný súd priznal úhradu za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie s'ťažnosti, písomné vyjadrenie s'ťažovateľa) v súlade § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov advokátovi JUDr. Jánovi Vajdovi. Úhrada za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2019 (3 x 163,33 €) spolu s režijným paušálom (3 x 9,80 €) predstavuje sumu trov konania celkom 519,39 €.

40. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Jána Vajdu v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

41. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. septembra 2019